DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING

De OOSTPOST verschijnt alle weken des Woensdags. De prijs per jaargang is *f* **10.** - rec. voor *Soerabaya*, en *f* **12.**— rec. franco per post.

WOENSDAG 20 DECEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN

De prijs der ADVERTENTIEN is *f* **1.**— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.

No. 51. VERANTWOORDELIJKE UITGEVER E. FUHRI TE SOERABAYA. 1854.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN,

Van den 9den December tot den 13den December Nos. 98—99.

Civiel Departement.

BIJ HET BESTUUR VAN HET PROTESTANTSCH WEES- EN ARMHUIS TE SAMARANG.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, als president, de heer mr *R. E N. d'Abo*; onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot president, de heer dr. *F. C. van der Meer van Kuffeler*, thans lid van dat bestuur en predikant der protestantsche gemeente aldaar.

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE TAGAL.

ONTSLAGEN:

Uithoofde van vertrek, eervol, als lid, de heer *Simon Thomas*; onder dankbetuiging voor de door hem bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot lid, de heer *A. C. van Maarsveen*.

BENOEMD:

Tot sekretaris der residentie *Bantam*, tevens vendumeester aldaar, de ambtenaar op wachtgeld, laatst sekretaris en magistraat te *Banda*, *C. N. M. van Lawick van Pabst*.

Tot vendumeester te *Probolingo*, residentie *Bezoekie*, de assistent-resident aldaar *F. N. Nieuwenhuijzen*.

GOEDGEKEURD,

dat bij de Sub-Kommissie van Onderwijs te Palembang

IS ONTSLAGEN:

Uithoofde van vertrek, eervol, als lid, de heer *P. C. van Oosterzee*.

IS BENOEMD:

Tot lid, de heer *J. Scheltema*.

Militair Departement.

BIJ DE DIRECTIE VAN HET FONDS DER VERHOOGDE PENSIOENEN VOOR DE OFFICIEREN DER LANDMAGT IN NEDERLANDSCH-INDIE.

ONTHEVEN:

Uithoofde van vertrek, eervol, als lid, de generaal-majoor *A. Meis*; onder dankbetuiging voor zijne in die betrekking bewezen diensten.

BENOEMD:

Tot lid, de intendant der tweede klasse van de militaire administratie *N. Nordmann*.

EERVOL UIT Zr. Ms. MILITAIRE DIENST ONTSLAGEN, MET BEHOUD VAN REGT OP PENSIOEN:

Op zijn verzoek, de majoor van het regiment Oost-Indische kavallerie *H. W. L. Couperus*.

Op zijn verzoek, de kapitein der infanterie *H. P. van den Ende*.

GOEDGEKEURD,

DAT DOOR HET MILITAIR DEPARTEMENT

ZIJN OVERGEPLAATST:

BIJ DE INFANTERIE.

Bij het 1ste bataillon, de kapitein *J. F. Dekker*, van het 3de, en de eerste luitenant *B. E. J. Klamberg*, van het 5de bataillon

Bij het 4de bataillon, de tweede luitenants *L. H. J. Wollweber*, van het 11de bataillon, *F. J. Henner* en *A. A. M. van Leersum*, beiden van het garnizoens-bataillon ter *Westkust van Sumatra*.

Bij het 5de bataillon, de tweede luitenant *A. V. van Riemsdijk* en *A. D. MacGillavrij*, beiden van het garnizoens-bataillon ter *Westkust van Sumatra*.

Bij het 7de bataillon, de kapitein *H. Cobet*, van het 13de bataillon

Bij het 11de bataillon, de tweede luitenant *W. F. Tulp*, van het garnizoens-bataillon te *Palembang*.

Bij het 13de bataillon, de tweede luitenants *E. A. Crececoeur*, van het 4de, en *J. Egger*, van het 3de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de 2de militaire afdeeling op *Java*, de eerste luitenant *A. J. F. Paternostre du Montlion*, van het 12de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon ter *Westkust van Sumatra*, de eerste luitenant *D. M. J. Moltzer*, van het 4de, en de tweede luitenant *A. Meijer*, van het 9de bataillon.

BIJ DE ARTILLERIE:

Bij het *materieel*, de tweede luitenant *W. B. Scheij*, van het *personeel*.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

(*Voor het land.*) De Resident van *Soerabaya* brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat op **VRIJDAG** *den* **22***sten December*, des middags ten **12** ure, de postpakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar *Europa* met de overland-mail.

SOERABAYA, 11 *December* 1854.

De Resident,
Namens denzelven.
De Secretaris.
VAN COEVORDEN.

(*Voor het land.*) *Op Zaturdag den Drie en Twintigsten December* 1800 *Vier en Vijftig*, des voormiddags ten 10 ure, zal op het kantoor van den Assistent-Resident te *Grissee*, overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen, Staatsblad 1829 No. 67, worden uitbesteed de OVERVOER van 415 koijangs ZOUT van het hoofddepôt te *Grissee*, Residentie *Soerabaya*, naar de Zoutverkooppakhuizen in de Residentie *Japara*, als:

a. 120 koijangs naar het Zoutverkooppakhuis te *Japara*.

b. 45 koijangs naar het Zoutverkooppakhuis te *Djawana*.

c. 90 koijangs naar het Zoutverkooppakhuis te *Tangoelangien*, Regentschap *Koedoos*, onder gehoudenis om deze vervoer te bewerkstelligen eerst over zee tot aan de monding der rivier genaamd *Tedoenan* op *Tangoelangien* en van daar met kleine Praauwen op eenen afstand van p. m. 12 palen tot aan het voormeld Pakhuis.

d. 160 koijangs naar het Zoutverkooppakhuis te *Antroe* onder *Pattie*, onder gehoudenis om deze vervoer te bewerkstelligen eerst over zee tot *Djawana* en van daar met maijang-vaartuigen van 5 tot 8 koijangs de Djawanasche rivier op, tot aan het voormeld Pakhuis op ongeveer 12 palen afstands.

De uitbesteding zal gehouden worden op de navolgende voorwaarden.

ART. 1

Het Gouvernement zal zoo veel meer of minder kunnen doen overvoeren als gevorderd zal worden.

ART. 2

Bij nalatigheid van den aannemer, zal onverwijld in de behoefte door inhuur van scheepsruimte of op eene andere wijze ten laste van den aannemer of deszelfs borgen worden voorzien, onverminderd het verbeuren eener geldboete van 10 procent gerekend over de vrachtgelden voor iedere koijang Zout, welke aldus voor hunne rekening mogt worden overgevoerd.

ART. 3

De veiling en toewijzing zal geschieden voor iedere plaats afzonderlijk en wel in een of meer perceelen, naar gelang der inschrijvingen; zullende voor de overvoer van het Zout goede overdekte vaartuigen moeten worden gebezigd welke voor of zoo noodig ter plaatse der belading kunnen worde gekeurd, en waarvan de kosten zullen komen ten laste van de aannemer.

ART. 4

De vrachtpenningen zullen betaald worden per koijang van 30 Pikolmaten in Nederlandsch-Indisch Courant.

ART. 5

De overvoer van het Zout zal moeten plaats vinden in goede overdekte praauwen of vaartuigen en zooveel mogelijk geschieden in de oostmousson en afgeloopen zijn uiterlijk met ultimo *October* 1855; ten zij de overvoer van een gedeelte door het plaatselijk bestuur mogt worden uitgesteld.

ART. 6

De aannemer zal aan den minsten inschrijver uitkeeren eene premie van een half percent berekend over het vermoedelijk bedrag der te verdienen vrachtgelden.

ART. 7

De uitbesteding zal tweeledig worden gehouden; namelijk met en zonder voorschot, doch in beide gevallen zonder toekenning van spillage zullende de toewijzing volgens een dezer alternatieven geschieden, naarmate zulksin 's Lands belang zal bevonden worden te behooren.

Nadere inlichtingen nopens de voorwaarden dezer aanbesteding kunnen dagelijks, uitgezonderd zon- en feestdagen ten kantore van den Assistent- Resident van *Grissee* worden verkregen van des morgens acht tot des namiddags een uur. Gadinghebbenden worden verzocht hunne inschrijving billetten voor of uiterlijk op den dag der uitbesteding, aan den ondergeteekende in te zenden, zullende de inschrijvers bij de uitbesteding moeten aanwezig zijn, of wel zich doen vertegenwoordigen door gemagtigden van behoorlijke volmagten voorzien.

GRISSEE, 9 *December* 1854.

De Assistent-Resident,
VAN DER POEL.

(*Voor het land.*) Door het overlijden van den Heer *W. C. van Dokkum* is de Heer *C. H. J. van der Dungen* benoemd tot wijkmeester van de wijk Lr. E.

SOERABAYA, 18 *December* 1854.

De Adsistent- Resident voor de Policie,
P. SWERVER.

(*Voor het land.*) In het regalen-pakhuis gedeponeerd zijnde de ondervolgende Regalen, zoo worden belanghebbenden verzocht tegen betaling der verschuldigde regten dezelve te willen doen afhalen, als:

1 kistje adres J. VAN DER MAASEN, 2de luitenant bij de administratie aangebragt per het schip *Prins Frederik der Nederlanden*.

1 kistje adres het bestuur der afdeeling Oostelijk JAVA van koninklijk instituut van Ingenieurs per het schip *Batavia*.

1 pakje adres F. N. NIEUWENHUIJZEN, adsistent-resident te *Madura*, per het schip *Herman de Ruyter*.

1 trommel adres L. J. DE ROOCK, officier van gezondheid per het schip *Herman de Reijter*.

1 kistje adres Mevrouw STEINMETZ, per het schip *Anna Lena*.

1 kistje adres J. W. P. M. JANSEN, luitenant bij de artillerie per het schip *Brouwershaven*.

1 kistje adres K. A. DEKKER, controleur te *Sidokaré*, per het schip *Goede Verwachting*.

1 kistje gemerkt M. B., per het schip *Koningin der Nederlanden*.

SOERABAYA, 19 *December* 1854.

De Kotroleur der Inkomende en Uigaande Regten,
J. M. ADMIRAAL.

(*Voor het land.*) De Resident van *Soerabaya* maakt bij deze bekend, dat op *Woensdag den* 17*den Januarij* 1855, des voormiddags ten negen ure, ten zijnen burele eene uitbesteding zal worden gehouden, voor den OVERVOER van ZOUT uit de Hoofddepôt-pakhuizen te *Sumanap* van

720 koijangs naar *Padang*,
1110 do. „ *Priaman*,
190 do. „ *Aijer Bangies*,
250 do. „ *Benkoelen*,

en zulks op de voorwaarden vermeld in de advertentie van den directeur der producten en civiele magazijnen van den 7den dezer, geinsereerd in de *Javasche- Courant* van den 9den daaraanvolgende, No. 98.

Gegadigden worden verzocht hunne billetten van inschrijving vóór of uiterlijk op den dag van uitbesteding in te leveren en daarbij in persoon tegenwoordig te zijn, dan wel zich te doen vervangen door behoorlijk daartoe gekwalificeerde personen.

SOERABAYA, 18 *December* 1854.

De Resident voornoemd,
P. VREEDE BIK.

(*Voor het land.*) De Resident van *Soerabaya* maakt bij deze bekend dat op *Zaturdag den* 27*sten Januarij* 1855, door den algemeenen Pakhuismeester te *Soerabaya*, in het openbaar zal worden verkocht, een fraai rijtuig van Europeesch maaksel met het daarbij behoorend harnachement voor vier paarden.

Een en ander zal van af den 15*den Januarij* in 's lands Pakhuizen ter bezigtiging voor het publiek gereed staan.

SOERABAYA, 16 *December* 1854.

De Resident voornoemd,
P. VREEDE BIK.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING

Op Donderdag den 21sten December 1854.

In stede van *Zaturdag den* 16*den* In 's lands fabriek voor de marine, het stoomwezen en de nijverheid van diverse gereedschappen, oud ijzer, oude ledige vaten enz.

Op Vrijdag den 22sten December 1854.

In het kommissie-huis van C. W. Mehlbaum, van meubelaire en diverse kommissie-goederen.

Op Zaturdag den 23sten December 1854.

Bij den docter Muller, in het Militaire hospitaal, te *Simpang*, van meubelaire goederen, wagen, paarden en zilverwerken, alsmede van eene groote brillanten ring.

Op Woensdag den 27sten December 1854.

Voor de toko van den heer Bechade, in de stad, van diverse toko-goederen.

KAMSCHATKA.

De vereenigde vloot te Petropaulski, volgens het verhaal van een Fransch officier.

Op den 25sten Julij verliet de vloot de Sandwich-Eilanden, koers stellende naar Petropaulski; dezelve bestond uit de navolgende schepen: het Engelsch fregat *President*, 50 stukken; de *Pique*, 40 stukken; de stoomboot *Virago*, 6 stukken; het Fransch fregat *la Forte*, 60 stukken; en 500 man; *l'Eurydice*, 28 stukken en 290 man, en de brik *l'Obligado*, 12 stukken en 120 man. Het ver gevorderde jaargetijde had vele vrees voor verschillende bezwaren doen ontstaan. Deze vrees werd verwezenlijkt, daar de kust in dikke nevelen gehuld was, welke zeer den voortgang der schepen hinderlijk waren en dezen noodzaakten met de uiterste behoedzaamheid te naderen. De nevel was zoo digt dat de officieren slechts zelden op twee scheepslengten afstands de signalen konden onderscheiden. Dien ten gevolge was het de *Eurydice* onmogelijk bij het escader te blijven en eerst te Petropaulski konde dit vaartuig zich weder bij hetzelve aansluiten. Op het laatst van Augustus kwam de vloot in het gezicht van Petropaulski, na zeer zwaar weder te hebben moeten ondervinden. Het jaargetijde gedoogde geen uitstel en dadelijk werden de noodige toebereidselen tot den aanval gemaakt. De plaats bood echter verdedigingsmiddelen aan, welke men niet verwacht had.

De vereenigde vloten hadden gedacht met overmagt eene slecht versterkte en verdedigde plaats aan te tasten; zij bevonden zich echter voor een geduchte vesting, door acht

afzonderlijke forten verdedigd en met meer dan 120 kanonnen en 1200 man versterkt.

Juist toen de vloot met het bombardement een begin zoude maken, viel admiraal *Price* doodelijk gewond door een kogel, welke, terwijl hij bezig was zijne pistolen te laden, bij toeval afging en hem in het hart trof. Admiraal *Price* was door allen bemind en geacht en de diepste neerslagtigheid heerschte onder het scheepsvolk. Zijn moed, zijne bedaardheid, zijne voorkomendheid en de vele proeven van kloekheid, welke hij bij vele verschillende gelegenheden gegeven had, hadden hem de algemeene achting bezorgd. Dit betreurenswaardig voorval des avonds voor den aanval, beroofde hem van de gelegenheid om zich nogmaals te onderscheiden en het escader verloor in hem een van deszelfs beste officieren. Het was in den ochtend van den dag voor het gevecht bestemd, dat admiraal *Price* aan boord overleed. Uit eerbied voor zijne nagedachtenis werd de aanval tot den volgenden dag uitgesteld.

Den 31sten Augustus nam het gevecht een aanvang. Het Russisch fregat *Aurora* van 50 stukken en de *Dwina* zochten eene schuilplaats achter eene soort van zandbank in het front van Petropaulski liggende. De vereenigde vloot rigtte haar vuur op de drie meest nabijzijnde forten. Zij bevonden zich op omstreeks een mijl afstand van de stad, welke zij ten gevolge van den naauwen en gevaarlijken toegang niet konden bereiken, zonder bevorens de buitenste batterijen tot zwijgen te hebben gebragt. Twee honderd en vijftig kanonnen donderden te gelijktijdig. De kogels van beide zijden vlogen over de zandbank en raakten de forten en schepen. Na een vrij levendige kanonnade, werden de drie batterijen tot zwijgen gebragt, terwijl de Russische kanonniers of gedood waren of hunne stukken verlieten. De kanonnen werden vernageld en de schepen naderden zonder beletselen de stad. Den volgenden dag opende zij een zeer levendig vuur op dat punt alsmede op de Russische schepen. De kogels doorboorden de *Aurora* aan alle zijden en namen den grooten mast weg. Het bevel om te landen werd gegeven en onder de leiding van een Amerikaanschen stuurman, die de omstreken der stad als gemakkelijk genaakbaar en niet zeer boschrijk had afgeschetst, zetteden de bondgenooten voet aan wal en trokken tegen de hoofdsterkte op. Maar hetzij uit onkunde, hetzij ten gevolge van verraad, raakten zij tusschen digte doornstruiken en boschhout, welke hen bij iedere stap ophielden en de Russische scherpschutters eene veilige en ondoordringbare schuilplaats verschafte. De gelijkheid der uniformen van de Russen en Engelschen veroorzaakte groote verlegenheid in het leger der Franschen, daar zij huiverig waren op de roode uniformen te vuren, in de vrees dat het welligt hunne bondgenooten zouden kunnen wezen. Blootgesteld aan een vuur, dat zij niet konden beantwoorden, hielden de troepen echter met de grootste onverschrokkenheid stand en rigtten hunnen aanval tegen het naaste fort. Na een hevigen strijd van weerszijden, werden de Russen verslagen, hunne stukken vernageld, het fort ontmanteld en 43 gevangenen genomen. Huiverig de troepen langer aan een moorddadig vuur bloot te stellen, werd de last om zich weder in te schepen gegeven.

Het zoude onmogelijk geweest zijn de plaats zonder een aanzienlijk verlies in te nemen. Om dezelve ten onder te brengen, zoude het noodig geweest zijn tot een geregeld beleg over te gaan. De tijd drong en het ver gevorderd jaargetijde liet geen oponthoud toe. Het werd noodzakelijk geoordeeld een slagveld te verlaten, waarop als zegeteekenen werden achtergelaten vijf batterijen van kogels doorboord, huizen en magazijnen met krijgsbehoeften verbrand, een vernield fort en meer dan 100 Russische lijken. De vloot nam daarna de Sitka, een vaartuig aan de Russisch-Amerikaansche compagnie toebehoorende en het gouvernements jagt. Dit laatste werd verbrand. Omstreeks 60 gevangenen, waaronder een kolonel en een gezagvoerder van een vaartuig, vielen in handen der geallieerden.

Wij hadden gehoopt onze lezers in dit nummer met het nieuws uit *Europa* en vooral omtrent den oorlog te kunnen vergasten. Evenwel zijn wij door het wegblijven van den Europeschen mail daarin teleurgesteld; en willen onze lezers niet met de oude reeds overal bekende Europesche nieuwstijdingen bezig houden. Ten dien einde hebben wij gemeend het publiek geen ondienst te doen met, in stede van over den oorlog van menschen tegen menschen te handelen, eens te zien hoe het in den oorlog van menschen tegen tijgers toegaat. Wij blijven dan toch op het oorlogs- en moordzuchtige terrein van den dag. Alleen geldt het hier, in stede van redelijke tegen redelijke, redelijke tegen redelooze wezens. Wat nu van die beiden het redelijkste, het beschaafdste is, laten wij over aan de beoordeeling van den opmerkzamen lezer.

HET RAMPOKKEN VAN TWEE TIJGERS TE TJIELATJAP.

Die mijner lezers, die reeds gelezen heeft: „De tijger op Java," door Dr. *W. R. van Hoëvell*, onder anderen geplaatst in de Warnasarie van 1853, zal daaruit gezien hebben, dat het rampokken van den tijger, die „autocraat van het woud", zooals schrijver hem in dat stuk noemt, een van die volksvermaken is, dat de Javaan het hart doet kloppen en waarvoor hij, hoe gevaarlijk het soms ook worden kan, toch volgaarne eenige palen ver loopt om daarbij tegenwoordig te zijn.

Bij gelegenheid, dat onlangs de Generaal Kommandant van het Indisch leger zich te *Tjielatjap* bevond, had er een volksfeest plaats, namelijk het rampokken van twee tijgers (loreng).

De tijgers waren reeds sedert eenige maanden gevangen, waartoe het boschrijke *Tjielatjap* ruimschoots gelegenheid aanbiedt; zij werden bewaard in een hok en waren daarin niet zelden zoo onhandelbaar, dat menig bezoeker die nieuwsgierig genoeg was het hok te naderen, terugsprong, als zij brullende tegen hetzelve opvlogen, zoodat de steilen er van dreunden.

Des middags tegen half vijf ure zou het rampokken van die twee dikwijls woedende beesten plaats hebben.

Het zien rampokken van tijgers heeft zeker bij vele toeschouwers die uitwerking dat hij opgewonden raakt, maar tevens dat zij hem vrees inboezemt; ik ten minste had een gevoel dat veel overeenkomst had met dat, wat mij bezielde in Holland toen ik van Aken bij een tijger in het hok zag gaan, of toen ik Martin zijne toeren zag verrigten met zijne verscheurende dieren.

Ik begreep wel dat die uitgestrekte kring van mannen op 2 à 3 gelederen allen met eenen piek gewapend, het den anders zoo bloeddorstigen, valschen en sluwen tijger wel zoo niet onmogelijk, dan toch zeer moeijelijk zou maken om het kleine balcon te bespringen, waar het Europesche publiek zich bevond; ik begreep wel dat het zoo gemakkelijk niet zou vallen, dáár diegene te komen uitzoeken, die hem zou voorkomen het malschste en het meest naar zijnen zin te zijn; maar toch was ik in een gespannen verwachting, toch was ik opgewonden, en hoevelen waren er misschien niet onder de toeschouwers die, hoewel op eene veilige plaats gezeten, in hunne verbeelding zich schaarden in de reijen der piekeniers ten einde te deelen in hunne verschillende aandoeningen en in de gevaren die niet zelden aan zoodanige gevechten zijn verbonden.

Last noch aansporing was er noodig geweest om bestrijders te doen opkomen. Reeds drie dagen vóór den bepaalden tijd zag men te *Tjielatjap* op den grooten weg nu en dan een dessa-bewoner, die zijn piek had laten scherpen en dezelve nu naar huis bragt, om toch vooral niet te laat te komen. Eindelijk brak de lang gewenschte dag aan.

Op den vastgestelden namiddag formeerde eene menigte mannen op den allong allong voor het huis van den regent een' grooten kring bestaande uit 2 à 3 gelederen, allen met pieken gewapend. Ieder district, ja ieder dessa was bij elkander geschaard, als meer vertrouwen schenkende aan den bekende, aan den vriend of aan den bloedverwant dan aan eenen onbekende. En geen wonder: alleen met een piek gewapend rekent de een op den ander, want de kracht van ieder afzonderlijk beteekent niets tegenover die van den aanvaller, den tijger. Immers een enkele slag, die de eerst op ontvlugting bedachte en later verwonde, woedende tijger met zijnen poot, voorzien van een vreesselijken klaauw, op een lans doet neervallen, is voldoende dien lans als een rietje te verbreken; en geschiedt dit, dan staat de ontwapende als hulpeloos voor het woedende roofdier. Hij moet daarom op beide zijne nevenmannen als op zichzelven kunnen vertrouwen, anders zou hij mogelijk bij den eersten aanval van den tijger kunnen wijken.

Vol ongeduld wachten publiek en lansdragers het beslissende oogenblik af; ieder is in gespannen verwachting.

Uit het grooter hok heeft men de tijgers ieder afzonderlijk in een kleiner van bamboe vervaardigd hok weten over te doen gaan. Deze kleinere hokken staan in den hierboven omschreven kring. Alles is dus gereed, maar wie zal die hokken openen. Een javaan komt in den kring, nadert tot op eenige passen de plaats, waar de toeschouwers gezeten zijn, hurkt voor hen neder, maakt zijne gewone onderdanige groete, bukt op een toestemmend hoofdknikken van den assistent-resident, en gaat naar een der hokken, waarom heen allang allang is gelegd, dat hij in brand steekt, waarna hij zich voor het hok plaatst, en de schuifdeur van hetzelve naar boven halende, dit opent. Alsnu zet hij zich op zijne hurken naast het hok, met het aangezigt naar het publiek gekeerd, maakt zijn gewoon compliment, staat op en begeeft zich bedaard in de rei der gewapenden. De rook doet het roofdier naar lucht hijgen, hij verlaat het hok, en staat eensklaps brullende en knarsetandende in den kring zijner bestrijders.

Verwonderd slaat hij zijne gloeijende blikken in het rond; hij schijnt geen geloof te hechten aan zijne herkregene vrijheid; met wellust snuift hij de vrije lucht in, die hij zoolang miste, slaat brullende met zijnen staart heen en weder, en geeft zoo doende blijken van zijne verwondering en van zijnen aanwakkerenden strijdlust.

Hij wordt met muzijk in den kring ontvangen, daar de gammelang hare toonen zoo luide mogelijk doet hooren; terwijl de piekeniers de lucht doen daveren door een herhaald geschreeuw. Hierdoor als gestoord in zijne eerste genotvolle oogenblikken, die zijne onverwachte vrijheid hem gegeven heeft, laat hij zijne vonkelende oogen rondgaan, alsof hij de plaats zoekt waarop hij zijn aanval wil rigten; ten einde indien die gelukt, daardoor te worden hersteld in die vrijheid, die hij zoolang miste, en te worden terug gegeven aan de wouden welke hem zagen geboren worden en waar hij als welp leefde.

Op eens als uit zijne mijmering ontwakende, gaat hij met fieren tred eerst langzaam, maar daarna gallopperende den kring rond. De pieken zijn allen geveld en wachten hem op, indien hij eenen sprong durft wagen. Op eens doet hij een wanhopenden aanval; door zijnen sprong worden drie lansen als riet verbroken, maar de piekeniers staan pal even als de Macedonische falanks; zij sluiten zoo veel mogelijk op, en luide schreeuwende worden zij nog opgewondener door dezen eersten aanval. De tijger is zwaar gewond, hinkende en huilende loopt hij rond met een afgebroken lans in zijn ligchaam. Spoedig is hij weder bereid tot een nieuwen aanval; eene tweede sprong wordt gewaagd; maar de pieken vangen hem ditmaal zoo goed op, dat al de moordende stooten, die hij nu ontvangt, voldoende zijn hem ter neder te doen storten, en hem den laatsten adem te doen uitblazen.

Daar ligt nu dat forsche, sterke, woedende beest, wat heeft zijne vrijheid hem nu gegeven, wat heeft zijnen strijdlust hem nu achtergelaten? niets! De mensch heeft zich vermaakt met te zien, hoe gemis van vrijheid eenen tijger den dood doet verkiezen boven dat gemis. Het gerigt daarvan heeft hem eenige oogenblikken van genot verschaft, en misschien tot eenige nuttige overdenkingen voorbereid. Maar hij is nu reeds weder verlangende om den tweeden tijger, die nog in zijn hok zit, op dezelfde wijze te zien sterven. Wie weet of dat beest van door de openingen zijner gevangenis, zijnen makker niet heeft zien vallen door zijne zucht naar vrijheid, en door de wreedheid der menschen; wie weet of hij zich niet al reeds heeft voorbereid op dien harden maar roemvollen dood?

Het hok wordt op dezelfde wijze als het eerste geopend, maar deszelfs bewoner haast zich niet hetzelve te verlaten; hij schijnt het lot, dat hem wacht, te begrijpen. Alléén het vuur doet hem eindelijk zijne verblijfplaats verlaten; maar niet met dartele sprongen, niet als of hij zich gelukkig gevoeld door de verandering; neen, langzaam, druipstaartende verlaat hij het hok en legt zich op een korten afstand voor hetzelve neder en schijnt geen lust te gevoelen tot strijden. Hij wil nog eenige minuten de vrije lucht inademen, maar ook dat wordt hem niet gegund. Met steenen, voetzoekers en ander vuurwerk wordt hij wakker geschud uit zijne laatste mijmering; treurig staart hij een oogenblik op het lijk van zijnen makker; maar door dat gezigt als opgewekt om even als bij eenen spoedigen dood te verkiezen boven gemis aan vrijheid, waagt hij eenen woedenden, hopeloozen sprong, en wordt even als zijn makker teruggeslagen, terwijl hij als zegeteekens een afgebroken lans in een zijner voorpooten medevoert. Nu gaat hij terug naar zijn brandend hok, legt zich vlak voor hetzelve neder en schijnt te wachten, dat de dood hem verlost van zijne wreede vijanden; maar zijne wonden zijn niet zoo sneldoodend als hij verlangd had; de mensch is bovendien niet te vreden met zulk eenen zachten, langzamen dood; het beest moet op nieuw strijden. Voetzoekers, steenen en geschreeuw wekken hem op nieuw uit zijne schijnbare rust. Brullend rigt hij zich op; kijkt in het rond, alsof hij de scherpste lanzen zoekt, loopt zoo snel als zijne wonden zulks toelaten op zijne bestrijders toe, stort zich wanhopend in de scherpe pieken en blaast brullende den laatsten adem uit.

Nu wil ieder der piekeniers zijnen lans verwen met het bloed van de verslagenen. Honderde piekksteken doorboren hun lijk en beschadigen hun prachtig vel. In zegepraal worden de lijken tot voor de toeschouwers gesleept, de menigte gaat uiteen; de lijken worden weggebragt en het bloedige schouwspel is afgeloopen.

ADVERTENTIEN.

VENDUTIE

Op *Vrijdag den* 22sten *December*, zullen in de pakhuizen van C. W. Mehlbaum, de ondervolgende goederen worden verkocht, als:

MASSIEF MAHONYHOUTEN KLEERKASTEN,
IDEM ETAGÈRES,
IDEM BONHEUR DU JOUR,
EENE RONDE MARMEREN TAFEL,
EEN MAHONYHOUTEN BUFFET MET WIT MARMERBLAD,
ALCATIEVEN,
MAHONYHOUTEN KNAPEN MET RONDE MARMEREN BLADEN,
FRAAIJE SCHILDERIJEN,
DAMAST VAN DIVERSE KLEUREN, FRAAIJE HANGLANTAARNS, GROOTE HANGSTOLPEN. (525)

VENDUTIE

Op *Vrijdag den* 22sten *December* 1854, bij C. W. Mehlbaum, zullen nog worden verkocht 13 balen en 12 kisten beschadigd 5/4 en 6/4 ONGEBLEEKT KATOEN. (538)

Op de Vendutie van *Vrijdag den* 22sten *December* bij C. W. Mehlbaum, zullen nog worden verkocht Twee fraaije GOUDEN ARMBANDEN, met JUWEELEN OMZET. (515)

VENDUTIE

Op *Donderdag den* 28sten *December* 1854, door de *Weeskamer* als administrerende den boedel van wijlen W. C. van Dokkum, in de kampong *Pekalongan*, te *Soerabaya*, van eene groote hoeveelheid JATIE BALKEN en dito DOLKEN, benevens MEUBILAIRE en andere GOEDEREN. (530)

VENDUTIE

Wegens vertrek, op *Vrijdag den* 29sten dezer voor de woning van den 1^{en} L^{t}. Veenhuijzen, in het *Kampement N*^{o}. 9, van eenen zeer netten INBOEDEL, bestaande uit HANG- en TAFELLAMPEN, een zeer accurate REGULATEUR, BENDY en PAARDEN, enz. enz. (534)

VENDUTIE

Vrijdag den 29sten *December* bij S. H. WANDERS in de Heerenstraat van:

GENEVER,
BIER,
DIVERSE WIJNEN,
BANKET,
KOEKEN in BLIK. Enz. (518)

ALLES PAS UIT NEDERLAND ONTVANGEN.

Zullende als mede op bovenstaande vendutie nog worden verkocht eene partij GEZETTE BRILLANTEN, toebehoorende aan den Chinees THE TIANSOEN. (519)

PUBLIEKE VEILING

Op eene nader te bepalen dag, van eene lading DJATIE BALKEN, alsmede CHINESCHE DOODKIST-PLANKEN, van verschillende dimentien, voorloopig te bevragen bij (528) McMILLAN MARTEN & Co.

EERST HEDEN ONTVANGEN.

Eene bij uitnemendheid fraaije collectie zwarte, witte en gecouleurde MOIRÉ VESTEN de laatst uitgekomene Parijzer dessins, bij

(555) E. MARTENS.

DIRECT VAN BORDEAUX

ONTVANGEN.

10 Oxhoofden buitengewoon goeden **ROODEN WIJN, MEDOC** in dubbelde fusten.

(536) C. BECHADE.

ALLEMANSGADING.

PER ANNA LENA WEDER ONTVANGEN

KOPER- EN IJZERWAREN,

ALS:

Koperen- en ijzeren spijkers, koperen schroefknoppen, haken, schuiven, knipscharnieren, geweerschoorsteenen, groote ijzeren hangsloten, koperen hangsloten, dito 1, 2, 3 maal verborgen, koperen lettersloten van 3, 4, 5 en 6 rollen, gewone antieke en gefaçonneerde lakastsloten, nachtsloten, gesorteerde groote ijzeren hangsloten, allerhande soorten, platte, ronde tangen, hand- en sluitschroeven, engelsche kleefschroeven, wagensleutels, geassorteerde horlogiemakersvijltjes, vertinde pendulesleutels en roskammen, steenhamers, met 2 gaten, Nederlandsche gewigten in kistjes, koperen verborgen kunsthangsloten, brievenweegschaaltjes, schroevendraaijers, blanke boomzagen en scharen, etuis met werkmansgereedschappen, drilboren, nijptangen, rijtuigboenders, gekoperde stalen veren voor banken en stoelen, podding en geleivormen, schilderijkoord, capsules, knip- en zak-messen, pennemessen van *Bastet* en scheermessen, allen 1ste qualiteit, nagel-, haar- en lampenscharen, paardenhoefinessen, Europesche bendi- en wagenleidsels van venetiaansch vlas, enz.

(532) DEELEMAN.

HOTEL DE COMMERCE.

BIEFSTUK,

Verkrijgbaar alle morgens van 10 tot 12 ure.

(540)

BEST

PROPATRIA PAPIER

Afgesneden en onafgesneden van de beste tot de minste soorten van *f* 12— rec. tot *f* 6— de riem; voorts:

BILLET PAPIER IN-8°,

en alle andere kantoor- en schrijfbehoeften, bij

E. FUHRI.

ALLEMANSGADING.

NOG ONTVANGEN.

Per *Anna Lena* als:

Een **IJZEREN BRANDKAST** voorzien van eene eenvoudige doch GEHEIME SLUITING en als palisander hout geschilderd.

(533) DEELEMAN.

PER ERASMUS ONTVANGEN:

PAUILLAC MEDOC,
MARGAUX,
ST. JULIEN MEDOC,
MADERA DRY in heele en halve flesschen,
PORT A PORT in dito
GOLD SHERRY in dito
VIEUX COGNAC,
EAU DE VIE DE BARCELONE, bij

(521) E. MARTENS.

OP NIEUW ONTVANGEN.

bij E. F. DE BRUNEL.

Fijne witte en gekleurde Fransche OVERHEMDEN, ODEURS van PINAUD *(Goedkoop)*, SAMARANGSCHE BESCHUITJES.

(514)

PAS ONTVANGEN.

Een ruim ASSORTIMENT ODEURS, HAAR-OLIE en ZEEP, als:

SAVON à la ROSE,
„ TRANSPARENT,
„ à L'AMANDE AMÈRE.
COSMETIQUE.
CRÊME D'AMANDES AMÈRES.
EXTRAIT DE ROSE.
„ „ MIEL.
„ „ PATCHOULY.
„ „ MOUSSELINE.

ALSNOG:

PUIKE HAMMEN en ZOETEMELKSCHE KAAS.

(516) G. J. GERSOM.

PAS UITGEPAKT!

Prachtige PARASOLS voor dames en kinderen; geborduurde CALOTJES voor heeren; EAU DE COLOGNE merk H. en S. en DIVERSE GOEDEREN meer.

(527) H. VAN DE VELDE.

OP NIEUW ONTVANGEN

PER ERASMUS.

PUIKE BOTER,
SELTZERWATER, op halve en heele kruiken,
BIER.

(520) S. H. WANDERS

Prachtige MOIRE SATINE ROBES, waaronder BRUIDSKLEEDEN, eerst heden direct uit *Parijs* ontvangen.

Een nieuwe en fraaije sortering MANTELETS en verders eene fraaije partij MODES, bij

(522) E. MARTENS.

HOTEL DE COMMERCE.

539) RIJPAARDEN TE HUUR.

Bij den ondergeteekende zijn op nieuw ontvangen de navolgende boekwerken:

Prentbijbel.
JONATHAN. *Kerkklokstoonen van Strauss.*
DR WEISS. *Grondbeginselen der zedekunde.* 2 dln.
Harptoonen eener vrome en dichterlijke ziel.
C. SCRIVER. *Beeldspraak der natuur.* Door ELIZE.
Mrs ELLIS. *Pligt en roeping der vrouw.* 4de druk.
Dr. G. M. MUNCKE. *Eerste gronden der natuurkunde.* 2de druk.
J. GIRARDIN. *Scheikunde voor den beschaafden stand.*
J. H. VAN DEN BROEK. *Handleiding der natuurkunde.* 2 dln.
Ontsluijerde geheimen uit de liefde en den echt. Met een zwangerschaps-kalender.
Behandeling van het paard in gezonden en zieken staat.
W. TEMPLETON. *Werktuigkundig handboek.*
Reglement op de inwendige dienst, de policie en de krijgstucht van de infanterie. Gewijzigd voor het Indische leger.
Beknopt onderrigt in verscheidene kaartspellen alsmede in het dam-, schaak-, biljard-, domino- en trictracspel.
De Nederlandsche ridderorden en onderscheidings- of eereteekenen
Mr. J. VAN LENNEP. *Tijdkaart van de geschiedenis des vaderlands.* Met een handboekje.
Mengelingen voor den beschaafden stand. Met pl.
Nuttig en aangenaam mengelwerk. Idem.
Bloemlezing van kunst, wetenschap en smaak. Idem.
Nieuw historisch en romantisch allerlei. Idem.
Payne's Universum. Plaatwerk.
A. v. H. *Lijn er zoo?* Tweede gedeelte.
Schoolatlas van alle deelen der aarde. Met eene handleiding.
Atlas van Nederland en zijne bezittingen.
C. SEALSFIELD. *Nathan, de squatter regulator.* 2 dln
WARBURTON. *William Patterson, of de Schotten in Darië.* 2 dln.
A. ISING. *De markezin de Solange.*
H. C. R. BELANI. *De Magyaren.* 2 dln.
F. W. HACKLANDER. *Eene geschiedenis zonder naam.* 2 dln.
Leesmuzeum. Uitgezochte verzameling der nieuwste voortbrengselen van buitenlandsche letterkunde. Tweede jaargang. 4 dln. Met pl.
Kunstkronijk. 14de en 15de *jaargang.*

E. FUHRI.

ALLEMANSGADING.

VOOR 1855.

KANTOOR-ALMANAKKEN 50 Ct.
ALMANAKKEN met Damesportretten à *f* 1.
ZAK-ALMANAKKEN voor kantoor en huishoudelijk gebruik *f* 3.

(541) DEELEMAN.

PAS ONTVANGEN

Per de Nederlandsche schepen *de Elshout* en *Prins Frederik der Nederlanden.*

Puike HAMMEN van 17 pond en meer à *f* 10— en *f* 11.—
PUIKE BOTER.
ZOETEMELKSCHE KAZEN, à *f* 7—
CHAMPAGNE op halve flesschen à *f* 32—
en DIVERSE GOEDEREN meer.

(492) H. VAN DE VELDE.

Bij den ondergeteekende ontvangen:

NED. INDISCHE ZAK-ALMANAKKEN,
KANTOOR PLAK-ALMANAKKEN
en
JAVAANSCHE ALMANAKKEN
VOOR 1855.

E. FUHRI.

TWEE HUIZEN

TE KOOP. Te *Pesapen.*

(526) R. D. VAN LIGTEN.

ONTVANGEN

Echte GOUDEN en ZILVEREN nieuw MODELS EPAULETTEN voor kapt., 1e luit. en 2e luit. Tot zeer billijke prijzen.

(500) H. C. GEUKEN.

PER JULIE CLAIRE

VERSCHE GRASBOTER bij

(523) E. MARTENS.

PAS ONTVANGEN

BIJ VAN DER ZWAAN.

ZOETEMELKSCHE KOMIJNEN en EDAMMER KAAS, Puik Puik. (501)

ZANGVEREENIGING APOLLO.

SOIRÉE MUSICALE,

Op Zaturdag den 30sten December, ten half acht ure,

IN HET NIEUWE SCHOUWBURG-LOKAAL.

Namens de Directie van bovengenoemde vereeniging,
De Secretaris,

(153) DE THOMÉZE.

Het ABONNEMENT op de INDISCHE MAILBLADEN, voor 1855, geschiedt bij den ondergeteekende, tegen vooruitbetaling van *f* 40.—rec. en van den JAVA-BODE, à *f* 15.—rec. voor den eersten halven Jaargang 1855. E. FUHRI.

C. L. ARNOLD, Jr.

PROCUREUR

Woont in de *Societeits-Straat*, tegenover het huis van den heer C. VAN RAALTEN. (529)

De ondergeteekende, PORTRET-SCHILDER, maakt bekend dat er bij hem op *Woensdag* en *Zaturdag*, des avonds gelegenheid bestaat voor jonge jufvrouwen, om onderwijs in de TEEKENKUNST te genieten.

(507) A. DUIJSHART Jr.

Op ll. *Woensdag-avond den 13den December*, des avonds, is in de SOCIETEITS-STRAAT, door een inlandschen bediende van den ondergeteekende GEVONDEN een **PISTOOL.** Regthebbende kan hetzelve, tegen betaling der advertentie-kosten, bij den uitgever dezer terugbekomen. E. FUHRI.

SCHEEPSBERIGTEN.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het snelzeilend tot den OVERVOER van PASSAGIERS uitmuntend ingerigt Nederl. schip *Margaretha Simonetta*, kapitein HOFFMAN, tegen medio Januarij 1855 te vertrekken.

Nadere informatien te bekomen bij den gezagvoerder of bij

De Agenten,

(537) FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederlandsch schip *Admiraal Zoutman*, kapt. P. D. NAP, hebbende uitmuntende inrigtingen tot OVERVOER van PASSAGIERS en voorzien van eenen geëxamineerden SCHEEPS-DOCTOR. Genoemd schip zal vermoedelijk tegen het begin van *Februarij* 1855 de reis kunnen aanvaarden. Nadere informatiën zijn te bekomen bij den gezagvoeder dan wel bij

De Agenten,
FRASER EATON & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Per het snelzeilende en voor den OVERVOER van PASSAGIERS uitmuntend ingerigt Nederlandsch schip *Capella*, gevoerd door kapitein H. WEGMAN, hebbende een geëxamineerden SCHEEPSDOCTOR aan boord en zijnde RUIM VOORZIEN van alle gemakken en benoodigdheden voor FAMILIEN.

Nadere informatiën te bekomen bij den gezagvoerder of bij *De Agenten,*

(513) FRASER EATON & CO.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Dec.	12	Nederlandsche	L'Espérance.	F. M. Hornung.	Batavia.
„	—	„	Admiraal Zoutman.	P. D. Nap.	„
„	13	Nederl. Ind.	Djoemating.	Oei Boe.	Balie (Ampenan.)
„	14	Z. M.	Stoomschip Vesuvius.	Luit. ter zee 1e kl. P. A. Matthijsen.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Fathool Rachman.	Said Abdulrachm. ba-Alie.	Samarang.
„	—	„ „	Atiat Ulmoula.	Sech Sehan bin Said Baoezeer.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Mansoor Sario.	Mohamat Taheer.	Grissee.
„	—	Nederlandsche	Christiaan Huijgens.	A. J. Ihlower.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
„	—	Nederlandsche	Schoonderloo.	A. F. Marmelstein.	Batavia.
„	15	Nederl. Ind.	Hoksing.	The Tiongsang.	Riouw.
„	—	Nederlandsche	Margaretha Simonnetta.	F. J. Hoffman.	Batavia.
„	—	Engelsche	Stirling.	W. Jamieson.	„
„	—	Nederl. Ind.	Salma.	Said Mohamat Alhabassij.	Makasser.
„	16	Nederlandsche	Gezina.	P. Burggraaf.	Batavia.
„	—	„	Princes Charlotta.	H. A. Harms.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Dec.	13	Nederlandsche	Brouwershaven.	P. Jansen.	Nederland over Probolingo.
„	—	Z. M.	stoomschip Soembing.	Luit. ter zee 2e kl. P. Buddingh.	Koers stellende om de Oost.
„	14	Nederlandsche	Anna en Elise.	C. J. Jaski.	Nederland over Probolingo.
„	—	Nederl. Ind.	Abdul Rachman.	Hadjie Masaoot.	Grissee.
„	—	„ „	Schandar Salim.	Sech Oemar bin Obit Drahim.	„
„	15	Nederlandsche	Maria Anna.	L. G. Verbeek.	Nederland over Banjoewangie.
„	—	Nederl. Ind.	Kepoetran.	Tan Bio.	Balie (Ampenan.)
„	—	Nederlandsche	Hendrina.	C. M. Pompe.	Nederland over Panaroekan.
„	—	Nederl. Ind.	stoomschip Banda.	F. H. Schmidt.	Batavia over Samarang.
„	16	Engelsche	Meteor.	J. Alexander.	Engeland.
„	—	Nederl. Ind.	Fatahool Haer.	Said Achmat Alkadie.	Grissee.
„	17	Nederlandsche	Cortgene.	J. A. Scott.	Nederland over Batavia.
„	—	Hamburgsche	Tell.	R. N. Koch.	Amsterdam.
„	—	Nederl. Ind.	Atiat Ulmoula.	Sech Sehan bin Said Baoezeer.	Grissee.
„	—	Nederlandsche	L'Esperance.	F. M. Hornung.	„
„	—	„	Weltevreden.	H. Teerlinck.	Nederland over Probolingo.
„	—	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Rembang..
„	18	Gouvernements	Stoomsleep-vaartuig.	P. H. van der Wedden.	Koers stellende om de West.
„	—	Nederl. Ind.	Faidool Rachman.	Said Abdul Rachman Baalie.	Grissee.
„	19	„ „	El Machlaar.	Said Aboebakar Molahaila.	Molukkos over Sumanap.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Gezina.	P. Burggraaf.	Nederland.	Ruijl Cramer & Co.
„	Schoonderloo.	A. F. Marmelsteijn.	„	W. Cores de Vries.
Engelsche	Sterling.	W. Jamieson.	„	Hoekstra Gijsing & Co.
Nederlandsche	Margaretha Simonetta.	J. J. Hoffman.	„	Fraser Eaton & Co.
„	Christiaan Huijgens.	A. J. Ihlower.	„	Ruijl Cramer & Co.
„	Admiraal Zoutman.	P. D. Nap.	„	Fraser Eaton & Co.
Amerikaansche	Homer.	Sam. Swett.	Boston	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Nederland en Oranje.	L. van der Plas.	Nederland.	W. Cores de Vries.
„	Capelle.	H. Wegman.	„	Fraser Eaton & Co.
„	Anna Lena.	P. Antusch.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Julie Claire.	H. de Wijn.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Souburg.	B. L. Evers.	„	Schimmelpenninck & Co.
„	Herman de Ruijter.	P. F. Feijnt.	„	Ruijl Cramer & Co.
„	Johanna.	W. Halbertsma.	„	Schimmelpenninck & Co.
Nederl. Ind.	Maijmoen.	Said Abdulla bin Kassim.	Palembang.	Gezagvoerder.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

D. J. Coster, Vreede Bik, D. Batavia 10 Dec. — B. M. Stoll, Timmerman Thijssen, D. Samarang 28 Nov. — N. E. M. de Senerpont Domis, van der Velde, D. Pasoeroean 17 Nov. — De wed. C. Rattig, Bultman, D. Soerabaya 11 Dec. — J. E. von Franquemont, Mentel, D. Pasoeroean 10 Dec. — C. H. Calicher, Kolmus, D. Pasoeroean 15 Dec. —

Getrouwd:

J. T. Bruigom met C. M. Lammerding, wed. Verheij, Samarang 6 Dec. —

Overleden:

J. W. Kraijenbrink, van der Veen, Tagalwaroe (Krawang) 16 Nov. — P. M. Berg, laatst gezagvoerder, Soerabaya 7 Dec. —

Aangekomen Passagiers

Met de Ned. brik *L'Espérance*, 11 Inlandsche matrozen. — Met het Ned. schip *Margaretha Simonnetta*, Z. M. troepen en bannelingen.

Vertrokken Passagiers

Met de Ned. bark *Brouwershaven*, een gepasporteerd militair. — Met het Ned. Ind. stoomschip *Banda*, de heeren J. C. Evenwel, H. Hewit, P. Meijer, J. Riedel, A. Schade, J. van der Eb, Sr. J. van der Eb, J. J. Cramer, R. Boer Cz., Z. M. troepen en bannelingen. — Met de Ned. Ind. bark *El Machlaar*, Z. M. troepen en bannelingen.

Schepen liggende ter reede.

Z. M. Wachtkorvet Nehalennia; stoomschip Borneo; de Gouv. schoener Doris; de schepen Philotaxe, Jeannette Philippine, Erasmus, Ammana Tulbarie, Homer; de stoomschepen Java, Langen Lamongan; de barken Fatal Maän, Hoksoen thans hern. Hamadanie, Maijmoon, Bacht Mastora, Hendrika, Herman de Ruijter, Djabir, Souburg, Julie Chaire, Machmodie, Nederland en Oranje; de brikken, Volante, Johanna; Anna Lena; de schoeners Fathal Rachman thans hern Selaparang en Harriet thans hern. Julie, Anua Johanna en Srie.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

11 Dec. de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, van Sumanap; de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Soerabaya.

14 Dec. de Ned. Ind. kotter *Paulina*, gezagv. Pa Ardie, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

11 Dec. de Ned. bark *Fanny*, gezagv. J. van der Meulen, naar Amsterdam.

13 Dec. de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Soerabaya.

15 Dec. de Ned. Ind. kotter *Paulina*, gezagv. Pa Ardie, naar Soerabaya.

Aan- en uitvoer te Pasoeroean van 11 December tot en met 16 December 1854.

UITVOER

Naar Amsterdam per het Ned. barkschip *Fanny*, gezagv. J. van der Meulen.

7000 pic. koffij, en $5627\frac{18}{100}$ pic. suiker.

BANJOEWANGIE.

AANGEKOMEN.

8 Dec. de Chin. bark *Amelia*, gezagv. W. H. Moore, van Hongkong.

11 Dec. de Ned. Ind. schoener *Katjong*, gezagv. Pa Sarip, van Sumanap.

12 Dec. de Ned. brik *Cesar*, gezagv. P. Hooglandt, van Soerabaya; het Ned. schip *Witte Corneliszoon de Witt*, gezagv. F. van Rossen, van Probolingo.

13 Dec. de Eng. bark *Baltasara*, gezagv. J. F. Thomas, van Shanghai.

14 Dec. het Eng. oorlogsvaartuig *Enterprise*, kommandant Collinson, van Hongkong.

VERTROKKEN.

9 Dec. de Chin. bark *Amelia*, gezagv. W. H. Moore, naar Port Philip.

13 Dec. de Ned. brik *Cesar*, gezagv. P. Hooglandt, naar Amsterdam; het Ned. schip *Witte Corneliszoon de With*, gezagv. F. van Rossen, naar Rotterdam; de Eng. bark *Baltasara*, gezagv. J. F. Thomas, naar Sidney.

Schepen liggende ter reede.

Het Eng. oorlogsvaartuig Enterprise en Nederl. Ind. schoener Katjong.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van 14 tot en met 19 December 1854.

AANVOER

Van Samarang per de Ned. Ind. bark *Fadool Rachman*, gezagv. SAID ACHMAD BOÔLIE, agent GEZAGVOERDER.

370 manden gambeer, 19 zkn. dadels, 2 ktn. chins. eetwaren, 6 zkn. medicijn, 2 ktn. chins. ruwe zijde, 3 ktn. lijnwaden, 8 zkn. ambalo, *f* 600 aan zilveren munt, 1 pk. lijnwaden, 1 kt. chins. gouddraad, 40 ps. stalen pannen, ORDER.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Atiatul Moulah*, gezagv. SECH SELAN BAUSIR, agent GEZAGVOERDER.

50 ps. ledige leggers, ADAM & Co.; 26 ktn. bladkoper, 130 vts. spijkers, FRASER EATON & Co.; 9 ktn. meubelen, VAN ECK & Co.; 7 ktn. en bln. diverse manufacturen, en eenige kleinigheden, ORDER.

Van Batavia per het Eng. schip *Sterling*, gezagv. W. JAMIESON, agent HOEKSTRA GIJSING & Co.

80 kisten brandewijn, GEZAGVOERDER.

Van Riouw per de Ned. Ind. bark *Hoeksing*, gezagv. THE TIONG SANG, agent GEZAGVOERDER.

353 krandj. gambeer, 32 st. steenen, 62 kt. onbekend, 20 zkn. geele aarde, ORDER.

Van Samarang per het Ned. schip *Margaretha Simonettha*, gezagv. J. J. HOFFMAN, agent FRASER EATON & Co.

$4/_2$ pijpen bier, DERKS; 6 vts. boter, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 1 kt. manufacturen, GOSCH; 2 ktn. papier, 4 oxhd. azijn, VAN RAALTEN EN KOCKEN; 300 vts. boter, GRANPRÉ MOLIÈRE & Co.; 50 kld. en 10 ktn. diverse goederen, 50 manden mineraal water, 2 ktn. kramerijen, FRIEDLANDER; 1 kt. diversen, 15 ktn. manufacturen, GRANPRÉ MOLIÈRE & Co.; 12 bln. zakken, KERVEL & Co.; 20 fusten 198 ktn. en 23 manden wijn, 103 ktn. dranken, VAN LEEUWEN & Co.; 2 vts. loodwit, 1 kt. manufacturen, ORDER; 75 ktn. manufacturen, FRASER EATON & Co.

Van Makasser per de Ned. Ind. bark *Salma*, gezagv. SAID MOHAMAD ALHABASSIJ, agent GEZAGVOERDER.

4 ktn. schelpen, RUIJL CRAMER & Co.; 14 pic. was, SAID OEMAR; 10 paarden, GEZAGVOERDER; $2\frac{1}{2}$ pic. oud koper, SAID OEMAR.

Van Batavia per het Ned. schip *Geziena*, gezagv. P. BURGGRAAFT, agent RUIJL CRAMER & Co.

4 vtn. bier, ORDER.

Van Samarang per de Ned. Ind. bark *Naga Laout*, gezagv. J. WINTER, agent McMILLAN MARTEN & Co.

200 st. balken, 50 st. planken, 505 st. kln. balken, McMILLAN MARTEN & Co.; 4 bln. zakken, RUIJL CRAMER & Co.; 30 vts. boter, VAN ECK & Co.

UITVOER

Naar Nederland viâ Probolingo per het Ned. schip *Weltevreden*, gezagv. H. TEERLINCK.

$3000\frac{18}{100}$ pic. suiker, 125 pic. rotting, NHM.

Naar Singapoer per de Bals. schoener *Srie*, gezagv. D. CRAWFORD.

1000 ps. sp. matten, LIEA-AN.

Naar Pasoeroean per de Ned. Ind. kotter *Paulina*, gezagv. ARDIE.

50 ktn. wijn, 5 ktn. en koffers inhd. bagagie en kleinigheden, HASSIM.

Naar Batavia en Samarang per de Ned. Ind. stoomboot *Banda*, gezagv. H. SCHMIDT.

1 mand seltzerwater, 1 vt. spek, FRASER EATON & Co.; 50 korgs. en 7 st. diverse lijnwaden en zijdengoederen, SECH FATAG; 1 kt. passement, 1 kt. diverse, VAN ECK & Co.; 2 ktn. lijnwaden, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 11 pkn. lijnwaden, SECH OEMBARK; 5 krandj. aardappelen, 5 krandj. eijeren, 1 kt. jav. sigaren, PEREIRA; 5 bln. laken, 2 bln. halflaken, KERVEL & Co.; 1 kt. jav. batik hoofddoeken, SECH ABDUL RACHMAN; 2 ktn. doeken, 4 ktn. gedr. katoen, ADAM & Co.; 20,000 ps. jav. sigaren, SECH AWAT; 8 krandj. aardappelen, LIKOEN; 8000 ps. jav. sigaren, 50 pic. suiker, VAN LEEUWEN & Co.; 1 kt. wijn, FRASER EATON & Co.

Naar Grissee per de Ned. Ind. schoener *Bientang Timor*, gezagv. LIEM LIEPTJOEN.

150 pic. rijst, GEZAGVOERDER.

Naar Nederland viâ Probolingo per het Ned. schip *Brouwershaven*, gezagv. P. JENSEN.

$3601\frac{89}{100}$ pic. suiker, 95 pic. rotting, 60 vtn. Gouvt. koperen duiten, N. H. M.

Naar Nederland per het Ned. schip *Anna en Eliesa*, gezagv. C. J. JASKI.

$3002\frac{55}{100}$ pic. suiker, 80 ktn. cochenille, 78 pkn. en 3 zkn. kaneel, 104 ktn. indigo, $9\frac{66}{100}$ pic. zwt. peper, N. H. M.

Naar Rotterdam viâ Banjoewangie per het Ned. schip *Maria Anna*, gezagv. L. G. VERBEEK.

150 pic. rotting, $4001\frac{31}{100}$ pic. suiker, N. H. M.

Naar Nederland viâ Pasoeroean per het Nederl. schip *Hendriena*, gezagv. C. M. POMPE.

$4000\frac{88}{100}$ pic. suiker, 80 pic. rotting, N. H. M.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Kapoetran*, gezagv. TAN BOW.

1 kt. gev. katoen, HOEKSTRA GIJSING & Co.; 1 kt. rood katoen, FRASER EATON & Co.; 30 keld. genever, 500 ps. stroo-zakken, 99 ktn. anijs drank, GEZAGVOERDER.

Naar Engeland per het Eng. schip *Meteor*, gezagv. J. ALEXANDER.

13,$805\frac{29}{100}$ pic. suiker, $561\frac{79}{100}$ pic. sapanhout, $280\frac{31}{100}$ pic. rotting, ADAM & Co; 800 ps. buffelhuiden, McMILLAN MARTEN & Co.

Naar Nederland viâ Batavia per het Ned. schip *Cortgene*, gezagv. J. SCOTT.

3000 pic. suiker, FRASER EATON & Co.; $6305\frac{92}{100}$ pic. suiker, RUIJL CRAMER & Co.

Naar Timor Koepang per de Ned. Ind. laadboot *Timor*, gezagv. TJONG KIMTIA.

10 pic. ijzeren spijkers, 120 ps. koperen taartenpannetjes, 110 kts. zeep, 3 pic. lood, 4 vtn. boslemmermessen, 20 pic. Eng. ijzer, 50 ktn. en kts. inhd. manufacturen, provisien, dranken, kramerijen en eenige kleinigheden, W. H. NASH.

Naar Nederland per het Hamb. schip *Tell*, gezagvoerder R. N. KOCH.

$3663\frac{84}{100}$ pic. suiker, 30 pic. rotting, RUIJL CRAMER & Co.; 1200 ps. koehuiden, $57\frac{45}{100}$ pic. kaneel, VAN ECK & Co.

Naar Molukkos viâ Sumanap per de Ned. Ind. bark *Elmachlaar*, gezagv. SAID ABOEBAKAR MOLA HELLA.

600 pic. rijst, GEZAGVOERDER; 240 pik. rijst, 60 pic. zwd. ijzer, 23 ktn. diverse manufacturen, glaswerk en ijzerwerk en eenige kleinigheden, 30 vts. boter, 100 kts. zeep, 1 vt. boslemmermessen, 1 kt. koperdraad, 200 ps. chins. paijoongs, 315 pic. rijst, 13 pic. aardappelen, 14 pic. bals. tabak, 360 pic. rijst, 3 ktn. diverse manufacturen, 2 ktn. koperwerk, $27\frac{5}{100}$ pic. kat. garen, 1 kt. waskaarsen, 100 ps. pap. paijoongs, 2 pic. kandij suiker, 10 pic. suiker, 2 pic. jav. tabak, 12 vts. boter, 116 paren schoenen, 1 corgs. jav. gewigten, 5 ktn. lijnwaden, 8 ktn. en bln. lijnwaden, $8\frac{31}{100}$ pic. kat. garen, en eenige provisien en kleinigheden, DIVERSE ARABIEREN; 1 kt. rood katoen, ADAM & Co.; 16 krandj. gambeer, TAN BINDJANG; 1 kt. chitzen, VAN LEEUWEN & Co.; 1 kt. tjiendees, FRASER EATON & Co.; 1 kt. manufacturen, ADAM & Co.; 210 pic. rijst, 100 dozijn boslemmermessen, 5 pic. bals. tabak, 35 katj. koperwerk en eenig huisraad, gereedschappen, en eenige kleinigheden, GEZAGVOERDER.

Marktprijzen.

SUIKER N°. 16 per picol *f* 12 à *f* $12\frac{1}{2}$.—
Id. „ 15 „ „
Id. „ 14 „ „
Id. „ 13 „ „
Id. „ 12 „ „
KOFFIJ per picol *f* 24 à *f* 25.—
RIJST (CARGA) per koijang *f* 130.—
Id. (WITTE) „ „ *f* 160.—
KOEHUIDEN per 100 st. *f* 240.—
ARAK per legger *f* 50.—
OLIE (KLAPPER) per picol *f* 20.—
OLIE (KATJANG) *f* 17.—
KADJANG MATTEN *f* 10.—
ROTTING *f* 5 à *f* 6.—

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag, den 24sten December des morgens ten half 9 ure.

Nederduitsch.

Ds. A. VAN DAVELAAR.

Intrée-rede.

FEEST VAN CHRISTUS GEBOORTE.

Maandag den 25sten December des morgens ten half 9 ure.

Nederduitsch.

Ds. SCHIFF.

Dingsdag den 26sten December 's morgens ten half 9 ure.

Maleisch.

Ds. A. VAN DAVELAAR.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 24sten December des morgens ten half 9 ure.
Maandag den 25sten December des morgens ten half 9 ure.

GEDACHTENIS VAN DE GEBOORTE VAN JEZUS.

's avonds ten half 7 ure LOF.

Dingsdag den 26sten December des morgens ten half 9 ure.